

DIENST REGULERING

ADVIES

DR-051130-39

betreffende

het verslag van de Brusselse distributienetbeheerder SIBELGA over de uitvoering van de openbaredienstverplichtingen op het vlak van elektriciteit voor het jaar 2004

gegeven op basis van artikel 25 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

30 november 2005

Dienst Regulering
Gulledelle 100
1200 BRUSSEL
Tel.: 02 775 76 91
Fax: 02 775 76 79
e-mail: energie@ibgebim.be

I. VOORAFGAANDE UITEENZETTING

- Artikel 25 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna “de ordonnantie”) is opgesteld als volgt:

“§1. De distributienetbeheerder legt jaarlijks aan de Regering, en dit vóór 31 oktober van elk jaar, ter goedkeuring een programma voor het volgende jaar voor met betrekking tot de uitvoering van zijn openbaredienstverplichtingen, bepaald in artikel 24, en de daaraan verbonden begroting.

Hij legt eveneens jaarlijks aan de Regering, en dit vóór 30 juni van elk jaar, een verslag voor over de uitvoering van zijn openbaredienstverplichtingen tijdens het voorbije jaar, samen met de eraan verbonden rekeningen.

Het verslag en de rekeningen worden na goedkeuring door de Regering overgemaakt aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

§ 2. De Regering vraagt de Dient om advies over het programma en het verslag bedoeld in § 1. De Regering kan bovendien ter plaatse door een ambtenaar van de Dienst, daartoe aangesteld bij ministerieel besluit, alle boekhoudkundige en andere stukken laten inkijken, in verband met de kostprijs en de uitvoering van de openbaredienstverplichtingen.

De Regering kan een bedrijfsrevisor toevoegen aan de in het vorige lid bedoelde ambtenaar, om de rekeningen met betrekking tot de uitvoering van de openbaredienstverplichtingen te onderzoeken.

§ 3. De distributienetbeheerder houdt een afzonderlijke boekhouding voor elk van de verschillende openbaredienstverplichtingen.”

- Artikel 24 van de ordonnantie – waarin de openbaredienstverplichtingen worden opgesomd die de distributienetbeheerder moet nakomen – bepaalt overigens; ~~in onder~~ punt 3°, dat, met het oog op de goede uitvoering van de hem opgelegde actie ter bevordering van het rationeel gebruik van elektriciteit door alle eindafnemers (zowel zij die in aanmerking komen als zij die geen andere keuze van leverancier hebben), “[...] de distributienetbeheerder [...], in samenwerking met de Dienst, een driejaarlijks ~~ten~~ programma opstelt voor rationeel elektriciteitsgebruik.”

- Deze openbaredienstverplichtingen (ODP) zijn, naast de diensten van een ombudsman:

1. Het ter beschikking stellen van een ononderbroken (*minimum*) levering van elektriciteit aan particulieren tegen de voorwaarden bepaald door de ordonnantie van 11 juli 1991.
2. De levering van elektriciteit aan een specifiek sociaal tarief aan personen volgens de voorwaarden bepaald door de federale overheid.

Commentaire [p1]: « bepaald in artikel 24 » ne se retrouve pas dans le texte français

3. *Het geven van informatie en demonstraties, de terbeschikkingstelling van uitrustingen en diensten en het verstrekken van financiële hulp voor rationeel energiegebruik, ten voordele van alle categorieën van eindafnemers, ongeacht of ze in aanmerking komen of niet.*

De distributienetbeheerder stelt hiervoor, in samenwerking met de Dienst, een driejaarlijks programma op voor rationeel elektriciteitsgebruik.

4. *Desgevallend, de overname van de door warmtekrachtkoppeling geproduceerde elektriciteit die noch zelf verbruikt noch aan derden geleverd wordt, binnen de grenzen van zijn behoeften.*
5. a) *De constructie, het onderhoud en de vernieuwing van de installaties van openbare verlichting op het wegennet en in de gemeentelijke openbare ruimten, met inachtneming van de prerogatieven van de gemeenten, vastgelegd in artikel 135 van de nieuwe gemeentewet, volgens een driejaarlijks programma, opgesteld in gemeenschappelijk overleg tussen elke gemeente en de distributienetbeheerder;*
b) *De bevoorrading van deze ~~elektriciteits~~installaties met elektriciteit.*

- Op 30 juni 2005 heeft de Dienst Regulering (hierna de “Dienst”) het verslag ontvangen over de uitvoering door Sibelga van de openbaredienstverplichtingen voor het jaar 2004-~~door Sibelga~~. Om elk ~~misverstande~~n te vermijden, herhalen we dat het programma 2004 uitsluitend betrekking had op elektriciteit. Het 1ste programma van de openbaredienstverplichtingen voor gas werd aangevat in 2005.

| Op vraag van de Dienst vond op 11 oktober 2005 een vergadering plaats met Sibelga, over het ODV-programma 2006 en de uitvoering van het programma 2004.

II. ALGEMENE OPMERKINGEN

- Zoals ook voor het voorgaande jaar werd gedaan, wordt het overgangskarakter van het boekjaar 2004 benadrukt door SIBELGA. De financiering van de openbaredienstverplichtingen krachtens artikel 26 van de ordonnantie van 2001 kon immers slechts worden aangevat vanaf juli, aangezien het uitvoeringsbesluit pas op 29 juli 2004 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd. De specifieke financiering van het Specifiek Sociaal Tarief (SST) wordt geregeld door het KB van 22 december 2003 en het KB van 21 januari 2004, volgens een complexe procedure die, voor Sibelga, de vergoeding voor de prestaties in 2004 pas mogelijk maakt in 2005.

| De uitvoering van het programma 2004 werd dus eveneens gefinancierd ten laste van de brutomarge die Sibelga heeft gerealiseerd op de verko~~o~~pen aan de niet-vrijgemaakte afnemers en ten laste van de gemeenten voor de openbare verlichting.

| ~~M~~We merken we op dat de financieringen, krachtens artikel 26, van het fonds voor de SST's en van de verko~~o~~pen aan de niet-vrijgemaakte afnemers, geen isoleerbare specifieke inkomsten vormen in de boekhouding. Hiervoor heeft Sibelga bij de CREG zijn ontwerp-boekhoudplan ingediend, dat het mogelijk maakt de lasten van de openbaredienstverplichtingen te identificeren, evenals de bijhorende specifieke inkomsten. Sibelga wacht nog altijd op de goedkeuring van dit boekhoudplan door de CREG.

Op dit moment ~~kunnen~~ de lasten met betrekking tot de onbetaalde rekeningen bij afnemers met een begrenzer niet rechtstreeks geïsoleerd worden in de rekeningen, zodat ramingen nodig zijn. De begrenzers worden geplaatst door Electrabel – dienst Netmanagement. De ~~exactegeprecieerde~~ gegevens over deze kosten zouden rechtstreeks geboekt moeten worden in 2007 (wanneer het aantal “dropped”¹ afnemers gekend zal zijn). Op die datum zal de activiteit “begrenzers” worden overgenomen door Sibelga.

- Ter herinnering: de voorbereiding van het programma 2004 is gebeurd in goede samenwerking met het departement REG en de Dienst, met als gevolg dat het programma vollediger is dan in 2003.

Op 19 december 2003 heeft de Dienst zijn advies gegeven over het programma 2004, dat ~~door de Regering~~ werd goedgekeurd ~~door de Regering~~ op 5 februari 2004. Twee specifieke vergaderingen hebben plaatsgevonden ~~op 25 februari en 5 april 2004~~ over de uitvoering van de specifieke REG-aspecten, ~~op 25 februari en 5 april 2004~~.

- Sectie 2.4 heeft betrekking op de organisatie van de diensten van Sibelga op het vlak van ODV. Op 31 december 2004 telde Sibelga 33 ambtenaren. Sinds 1 januari 2005 zijn alle REG-opdrachten (relighting, warmtekrachtkoppeling, andere) in handen van Sibelga. De openbare verlichting staat ~~sinds 1 juli 2005~~ onder ~~rechtstreeksedirecte~~ controle van Sibelga, door diens eigen diensten, ~~sinds 1 juli 2005~~. De Dienst vraagt regelmatig² op de hoogte te worden gehouden van de organisatie van deze diensten en ~~van de activiteiten~~ overdrachten ~~van activiteiten~~ van Electrabel of andere ondernemingen naar Sibelga.

- Wat de vorm van het verslag betreft, en ~~teneindeom~~ de leesbaarheid ervan te verbeteren, zou de Dienst het op prijs stellen ~~datals~~ er een inhoudsopgave ~~zou wordenwerd~~ toegevoegd en ~~datals~~ de tabellen en figuren genummerd ~~wouden~~ worden. Eenzelfde structuur in het programma van de ODV's en in het verslag van uitvoering van deze ODV's zou overigens bevorderlijk zijn voor het naast elkaar lezen van de twee documenten.

- In het kader van de voorbereiding van de nieuwe ordonnantie elektriciteit en gas lijkt het ons verstandig een kortere termijn te voorzien voor de indiening van het verslag van uitvoering van de ODV's. De datum van indiening zou dus vervroegd kunnen worden naar 31 maart van het jaar dat volgt op het jaar van uitvoering van de ODV's, in de plaats van 30 juni zoals voorzien in de huidige ordonnantie. Dit zou het met name mogelijk moeten maken sneller geïnformeerd te worden ~~overvan~~ de verschillen tussen de voorspellingen en de eigenlijke uitvoering.

- Tot besluit van deze algemene opmerkingen willen wij er nogmaals op wijzen dat de mogelijkheid waarover de Regering beschikt om de ~~stukken van de~~ boekhoudings- of andere stukken die verband houden met de kosten en de uitvoering van de openbardienstverplichtingen van de intercommunale te laten inkijken, ondergeschikt is aan het goedkeuren van een ministerieel besluit tot aanstelling van

¹ Term die gewoonlijk wordt gebruikt voor een door de leverancier gevraagde onderbreking van de bevoorrading, in het algemeen ten gevolge van contractuele betalingen die de afnemer niet nakomt.

² Ten minste bij elke overhandiging van officiële documenten, zoals het ODV-programma, het verslag van uitvoering van de ODV's of het investeringsplan

een ambtenaar van de Dienst ~~voor dit doel te dien einde~~. Alleen een dergelijke raadpleging zou een grondige controle mogelijk maken van het gebruik van de bijdragen die worden geïnd op basis van artikel 26 van de ordonnantie.

Bij gebreke hiervan is de Dienst niet in staat ~~een gedetailleerde controle uit te voeren van~~ de financiële aspecten van de uitvoering van het programma van openbardienstverplichtingen in detail te controleren, en ~~baseert~~moet ze zich uitsluitend ~~baseren~~ op de doorgegeven informatie.

III. SPECIFIEKE OPMERKINGEN

Uitvoering van de verplichtingen

Hieronder bestuderen wij de inhoud van het uitvoeringsverslag dat werd ingediend door de intercommunale SIBELGA en dat betrekking heeft op elk van de openbardienstverplichtingen die worden opgesomd ~~in~~door artikel 24 van de ordonnantie.

1° Het ter beschikking stellen van een ononderbroken (minimum) levering van elektriciteit aan particulieren tegen de voorwaarden bepaald door de ordonnantie van 11 juli 1991.

11 266 stroombegrenzers die de stroom beperken tot 6 ampère werden in 2004 geplaatst voor een kostprijs van 2,6 miljoen euro, wat bijna 4 % meer is dan in 2003 en veel meer dan de 8 000 begrenzers die voorzien waren in het programma 2004. Het dient te worden benadrukt dat d~~De~~ toename ~~is~~ toe te schrijven is aan een regularisering van de situatie met het doel de situatie ~~weer~~ gezond te maken vóór de vrijmaking van de markt. We kunnen ons dus verwachten aan een even hoog aantal plaatsingen in 2005 en 2006.

Dezelfde evolutie kan worden waargenomen voor het aantal begrenzers dat werd weggenomen in 2004, namelijk 9 449, wat ongeveer evenveel is als in 2003 en veel meer dan het voorziene aantal van 6 000 stuks. Het verschil tussen het aantal stroombegrenzers dat werd geplaatst en het aantal dat werd weggehaald in 2004, bedraagt 1 817, wat het totale aantal actieve stroombegrenzers op 31 december 2004 op 8 447 brengt.

De plaatsing en ~~de~~ verwijdering van begrenzers wordt door Electrabel aangerekend tegen kostprijs (120 €).

215 stroomafsluitingen werden uitgevoerd in 2004, uitsluitend na een beslissing van de bevoegde rechter.

Daarnaast werd een beperkte activiteit van meterbeheer voortgezet op vraag van een aantal OCMW's, namelijk de plaatsing van 21 budgetmeters en de verwijdering van 69 van deze meters.

De tussenkomst in het hulpfonds van de OCMW's ten gevolge van de ordonnantie van 1991 bedroeg 57 600 €, wat overeenkomt met 576 tussenkomsten. Sibelga heeft beslist door te gaan met deze financiële tussenkomst in het hulpfonds dat werd opgeheven op 1 januari 2004 in toepassing van de ordonnantie van 19 juli 2001.

Sibelga benadrukt stellig dat tal van afnemers hun facturen niet meer betalen zodra een begrenzer geplaatst is. Het totaalbedrag van deze onbetaalde facturen werd in 2004 geraamd op 1,8 miljoen euro. Met deze factor ~~zal moet~~ rekening moeten worden gehouden met het oog op de vrijmaking van de markt, in het kader van de sociale heffingen die zullen voorzien zijn in de toekomstige ordonnantie. In dit geval zou de consument worden bevoorraad door de noodleverancier en zouden deze onbetaalde facturen ~~zouden~~ voor rekening komen van Sibelga.

2° De levering van elektriciteit aan een specifiek sociaal tarief aan personen volgens de voorwaarden bepaald door de federale overheid.

Het aantal begunstigden, iets meer dan 20 000, is lichtjes gestegen vergeleken met 2003. De lasten ~~bedragten~~ in het totaal 1,6 miljoen euro, met inbegrip van de administratieve kosten. Ook hier werd het aantal begunstigden, dat in het programma 2004 werd geraamd op 11 747, fel onderschat.

3° Het geven van informatie en demonstraties, de terbeschikkingstelling van uitrustingen en diensten en het verstrekken van financiële hulp voor rationeel energiegebruik, ten voordele van alle categorieën van eindafnemers, ongeacht of ze in aanmerking komen of niet.

Het programma betreffende het rationeel elektriciteitsgebruik is opgesplitst in vier hoofdlijnen: grote publiek, lokale openbare lagere overheden, warmtekrachtkoppeling en openbare verlichting/vermindering van het netverlies.

Wij hebben reeds de gelegenheid gehad uiteen te zetten dat over deze hoofdlijnen, evenals over de algemene oriëntaties die erop van toepassing zijn, reeds van gedachten werd gewisseld tussen het BIM en de intercommunale.

We benadrukken dat een dergelijk overleg nodig is, evenals het driejarenperspectief van de voorstellen die -dat- werden geformuleerd voor een coherente en opgevolgde actie door van de verschillende betrokken partijen op het niveau van het Gewest.

Wij zullen het slagen of falen van deze verschillende hoofdlijnen van de ODV ter bevordering van het REG bestuderen:

a/ Programma grote publiek

De reactie op de premies voor het grote publiek voor koelkasten van klasse A+ (1729 premies) en A++ (74 premies) was goed. Het succes van de premie voor zonneboilers was iets minder, hoewel het blijft stijgen (37 premies).

Wat de spaarlampen betreft, beperkt het verslag zich ertoe te vermelden dat de actie werd afgesloten in het begin van het jaar, maar er wordt geen verklaring gegeven voor het feit dat de uitgaven ten bedrage van 176 505,6 € veel hoger waren dan de voorziene uitgaven voor een bedrag van ~~voorzien, namelijk~~ 75 000 €.

Het budget van 100 000 € dat werd uitgetrokken voor het blad “Energie voor u” werd daarentegen niet opgebruikt, aangezien de uitgaven voor deze post in 2004 slechts 37 500 € bedroegen.

De Dienst ~~vraagt is vragende partij voor~~ een meer gedetailleerde balans van de lasten van het REG.

b/ Programma lokale openbare lagere overheden

Het voorbereidende werk met betrekking tot de relighting-audits werd aangevat in 2004, maar deze audits ~~w~~erden pas uitgevoerd vanaf 2005.

c/ Hoofddijn professionele verbruikers

Er was geen reactie aangezien geen enkele premie werd aangevraagd voor motoren met variabele snelheid en evenmin, noch voor warmtekrachtkoppeling.

d/ Warmtekrachtkoppeling

Er werden geen premies toegekend voor kwaliteitswarmtekrachtkoppeling.

In het 4de ~~—~~ semester kwartaal 2004 heeft Sibelga voor de eerste keer groene certificaten ontvangen voor de productie van warmtekrachtkoppeling.

e/ Technische diensten

Het verslag vermeldt op pagina 11 de kosten van een ingenieur warmtekrachtkoppeling en maakt op dezelfde pagina gewag van 3 VTE's voor de dienst warmtekrachtkoppeling. Bij de lasten staan uitgaven die verband houden met het technische team, ten bedrage van 335 234,16 €, waarover verder geen uitleg wordt gegeven. Het programma 2004 voorzag echter slechts één ingenieur REG en één ingenieur warmtekrachtkoppeling. Deze gegevens zijn enigszins verwarrend en geven geen duidelijk idee van de kosten die verband houden met de opdrachten REG in het algemeen en warmtekrachtkoppeling in het bijzonder.

4° Desgevallend, de overname van de door (kwaliteits) warmtekrachtkoppeling geproduceerde elektriciteit die noch zelf verbruikt noch aan derden geleverd wordt, binnen de grenzen van zijn (eigen) behoeften

Niet van toepassing

5° a) De constructie, het onderhoud en de vernieuwing van de installaties van openbare verlichting op het wegennet en in de gemeentelijke openbare ruimten, met inachtneming van de prerogatieven van de gemeenten, vastgelegd in artikel 135 van de nieuwe gemeentewet, volgens een driejaarlijks programma, opgesteld in gemeenschappelijk overleg tussen elke gemeente en de distributienetbeheerder.

b) De bevoorrading van deze ~~elektriciteits~~installaties met elektriciteits.

Het niveau van de gedane investeringen werd beperkt tot 3,3 miljoen euro, tegen een voorspeld bedrag van 4,7 miljoen euro. De Dienst ~~wenst~~ wil eveneens op de hoogte te worden gehouden van het aantal en de typologie van de verlichtingspalenarmaturen waarop deze investeringen betrekking hebben.

De vertraging ten opzichte van het programma is hoofdzakelijk toe te schrijven aan organisatieproblemen binnen de technische diensten (~~kwestie van~~ personeel ~~saangelegenheden~~) die eveneens een impact hebben gehad in 2005. Sinds 1 juli 2005 is ~~één~~ unieke dienst voor openbare verlichting operationeel binnen Sibelga.

Sibelga had eveneens uitleg kunnen verstrekken over de maatregelen voor vermindering van het netverlies³, evenals over de toepassing van een objectieve verdeelsleutel voor de investeringen tussen de verschillende gemeenten. Het zou eveneens interessant zijn het bedrag te kennen van de reserve voor “openbare verlichting” ~~die~~ nog beschikbaar is in de rekeningen van Sibelga, en ~~die~~ zal worden gebruikt voor de bedragen die niet vallen onder de toepassing van artikel 26.

Synthese van de rekeningen

De tabel ~~diem~~ de verschillende bronnen van financiering van de ODV's weergeeft, is interessant. Meer dan 60% van de financiering komt van artikel 26, 16% van het SST-fonds (bedrag te recupereren in 2005), 3,7% van de grid fee en 18% van de “verkoop aan niet-vrijgemaakte afnemers”. Deze verdeling zal in 2007 veranderen, aangezien de post “verkoop aan niet-vrijgemaakte klanten” niet langer zal bestaan en de bijdrage die door de leveranciers wordt betaald krachtens artikel 26 betrekking zal hebben op een groter aantal vrijgemaakte klanten.

Het totale bedrag van de nacalculatie van 10 miljoen euro komt ongeveer overeen met het gebudgetteerde niveau, maar de verdeling tussen de posten is anders: zoals hoger aangestipt, waren er minder lasten voor de openbare verlichting, maar meer voor de minimumlevering van elektriciteit (stroombegrenzers) en voor de SST's dan was gebudgetteerd.

De Dienst ~~wenst~~ eveneens ~~gewenst~~ een synthese te ontvangen van de gerealiseerde bedragen ~~nae~~ calculatie voor de ODV REG, te vergelijken met de synthese ~~die wordt~~ voorgesteld in het programma 2004 in sectie 4.3.

IV. BESLUIT

De Dienst meent dat het hem voorgelegde verslag in het algemeen voldoet aan zijn verwachtingen, en stelt de Regering bijgevolg voor het uitvoeringsverslag 2004 goed te keuren, met dien verstande dat nog verbeteringen zouden kunnen worden aangebracht (die ~~worden~~ vermeld worden in het hoofddecentrale gedeelte ~~el~~ van dit advies).

* *

³ Op pagina 8 van het programma van de ODV is er sprake van een “studie over de mogelijkheden tot vermindering van het verbruik voor openbare verlichting en vermindering van het netverlies, met een kosten-efficiëntieanalyse”. ~~Daar~~ Hierin wordt vermeld dat deze studie bij het programma 2005 ~~zal~~ zijn worden gevoegd, wat *niet het geval is geweest*.

*